

ประสบการณ์การเป็นพยาบาลผู้ป่วยเด็กวิกฤต



นางสาวอิสรา คำนึ่งสิทธิ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2555

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



EXPERIENCES OF BEING PEDIATRIC INTENSIVE CARE NURSES

Miss Isara Khamnungsit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science Program in Nursing Administration

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2012

Copyright of Chulalongkorn University

550357

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ประสบการณ์การเป็นพยาบาลผู้ป่วยเด็กวิกฤต

โดย

นางสาวอิสรา คำนึ่งสิทธิ

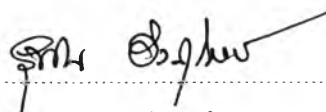
สาขาวิชา

การบริหารการพยาบาล

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา รัชชกุล

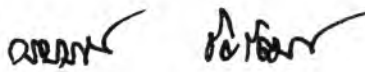
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารการพยาบาล



คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

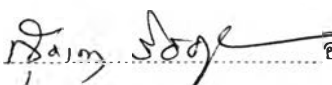
(รองศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอกหญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์



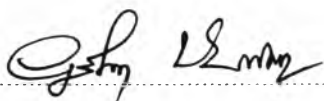
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. วราภรณ์ ชัยวัฒน์)



อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา รัชชกุล)



กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(พันโทหญิง ดร. วาสนา นัยพัฒน์)

อิสรา คำนึ่งสิทธิ : ประสบการณ์การเป็นพยาบาลผู้ป่วยเด็กวิกฤต (EXPERIENCES OF BEING PEDIATRIC INTENSIVE CARE NURSES) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. ดร.สุชาดา รัชชกุล, 140 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสบการณ์การเป็นพยาบาลผู้ป่วยเด็กวิกฤต โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความ ผู้ให้ข้อมูลเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยเด็กวิกฤต ซึ่งมีประสบการณ์การปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยเด็กวิกฤตติดต่อกันเป็นระยะเวลาานาน 5 ปีขึ้นไป และมีความยินดีเป็นผู้ให้ข้อมูล คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจงจำนวน 14 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และบันทึกการสนทนา นำข้อมูลที่ได้มาถอดความแบบคำต่อคำ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาตามวิธีการของ Colaizzi

ผลการศึกษาพบว่า พยาบาลผู้ป่วยเด็กวิกฤตให้ความหมายการเป็นพยาบาลผู้ป่วยเด็กวิกฤตไว้ว่าจะต้องเก่ง มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ เป็นคนที่มีความละเอียด รอบคอบ ช่างสังเกต และจะต้องมีใจรักและใส่ใจในการดูแลผู้ป่วยและครอบครัว สำหรับประสบการณ์การเป็นพยาบาลผู้ป่วยเด็กวิกฤต พบว่าประกอบด้วย 4 ประเด็นหลัก ประเด็นแรกคือ ความสามารถเฉพาะทาง ซึ่งเป็นสมรรถนะในบทบาทหน้าที่เชิงวิชาชีพของพยาบาลผู้ป่วยเด็กวิกฤต ประเด็นที่ 2 ความเครียดที่เกิดจากการขาดความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน เครียดจากผู้ร่วมงาน และเครียดจากการติดต่อประสานงานกับแพทย์ ประเด็นที่ 3 การปรับตัว พบว่าพยาบาลผู้ป่วยเด็กวิกฤตจะมีการปรับตัวเข้ากับลักษณะงานที่ทำ ผู้ร่วมงาน และตารางการทำงาน เมื่อปรับตัวได้ ทำให้ความเครียดลดลงและมีความมั่นใจในการทำงานมากขึ้น ประเด็นสุดท้าย พบว่าสิ่งที่ทำให้พยาบาลผู้ป่วยเด็กวิกฤตคงอยู่ในงานได้ เพราะบรรยากาศในการทำงานที่อบอุ่นเป็นกันเอง มีความเอื้อเฟื้อต่อกัน รับรู้ถึงคุณค่าของการเป็นพยาบาล มีความภาคภูมิใจในองค์กรและมีความสุขในการทำงาน และการทำงานเป็นความมั่นคงของครอบครัว

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ทำให้เข้าใจถึงประสบการณ์การเป็นพยาบาลผู้ป่วยเด็กวิกฤตได้ชัดเจนมากขึ้น ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปเป็นพื้นฐานให้ผู้บริหารทางการพยาบาลนำไปพัฒนาเป็นกลยุทธ์สร้างความพึงพอใจและเพิ่มอัตราการคงอยู่ในงานของพยาบาลผู้ป่วยเด็กวิกฤต

สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล ลายมือชื่อนิสิต อภัท ศิม่องค์ทอง
ปีการศึกษา 2555 ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ธีระกมล ธีระกุล

5377614836 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEYWORDS : EXPERIENCE/ INTENSIVE CARE NURSE/ PEDIATRIC NURSE

ISARA KHAMNUNGSIT: EXPERIENCES OF BEING PEDIATRIC INTENSIVE
CARE NURSES. ADVISOR: ASST.PROF. SUCHADA RATCHUKUL, RN. Ed.D.,
140 pp.

This research aimed at exploring the experiences of being pediatric intensive care nurses. The method of this study was the hermeneutic phenomenological approach. The participants included 14 intensive care nurses who were selected by means of a purposive sampling technique. The participants were nurses who were working in an intensive care unit for at least five consecutive years and were willing to participate in this study. Data were collected through in-depth interviews. The interviews were tape-recorded and transcribed verbatim before they were analyzed by using the content analysis method of Colaizzi.

The findings showed that the participants gave meanings to being pediatric intensive care nurses; they must have knowledge, skills, and proficiency. They must be careful, observant, and they must work with love and care for patient and patient's family. As for the experiences of being pediatric intensive care nurses, it consisted of four themes. The first theme was expertise. The expertise was functional competency of pediatric intensive care nurses. The second theme was stress caused by a lack of knowledge and skills required in their work, working with colleagues, and contact and coordinate with physicians. The third theme was adaptation. The pediatric intensive care nurses need to adjust themselves to match the characteristics of work, colleagues, and work schedules. When adjusted, their stress could be reduced and more confident in their work. The last theme was what made the retention of nurses working in intensive care units; working in a warm and friendly atmosphere, with affection and recognition of the value received from being nurses, pride in the organization, happiness with the work and to feel assured with security for the family.

The findings of this study shed light on the experiences of intensive care nurses in a tertiary hospital. The knowledge gained can be used as the basis for nurse administrators to develop strategies to increase satisfaction and retention of nurses in the intensive care.

Field of Study : Nursing Administration Student's Signature

Academic Year : 2012

Advisor's Signature

Esara Khamnongsit
Suchada Ratchukul

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ เนื่องจากได้รับความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ รัชชกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ แก่ไขข้อบกพร่อง ให้การช่วยเหลือสนับสนุน เป็นที่ปรึกษาทั้งในเวลาราชการและนอกเวลาราชการ ตลอดจนเอาใจใส่และให้กำลังใจกับผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ และขอขอบพระคุณคณะกรรมการบริหารหลักสูตร วิชาการบริหารการพยาบาลที่ชี้แนะแนวทางและข้อเสนอแนะต่างๆ ทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์มากขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. วราภรณ์ ชัยวัฒน์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และพันโทหญิง ดร. วาสนา นัยพัฒน์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกคนที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ รวมทั้งประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณค่าแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาการศึกษา ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้กับการวิจัยได้เป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกคนที่อำนวยความสะดวกช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาล และฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลที่เป็นพื้นที่ศึกษาที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลในการวิจัย และขอขอบคุณพยาบาลผู้ให้ข้อมูลทุกคนเป็นพิเศษที่ให้ความร่วมมือ เสียสละเวลาอันมีค่าในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันด้วยมิตรไมตรีอย่างดียิ่ง ตลอดจนขอขอบพระคุณอาจารย์อรุณรัตน์ ศรีจันทร์นิตย์ ที่ให้ความเมตตากรุณาแนะนำ และให้ความช่วยเหลือที่เป็นประโยชน์สำหรับการทำวิจัยในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ญาติพี่น้องทุกคนที่ให้ความรักและกำลังใจแก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณพี่ๆน้องๆหอผู้ป่วยวิกฤตกุมารศาสตร์ที่ให้โอกาสในการศึกษาต่อ และเป็นกำลังใจในการศึกษามาโดยตลอด และที่ขาดไม่ได้คือขอขอบคุณกัลยาณมิตรร่วมสถาบันทุกท่านที่คอยช่วยเหลือ ให้กำลังใจซึ่งกันและกันตลอดมา คุณค่าของงานวิจัยนี้ ขอมอบแด่บิดา มารดา ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฌ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามการวิจัย	5
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	6
1.5 แนวคิดเบื้องต้น	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 หอผู้ป่วยวิกฤตและผู้ป่วยวิกฤต	9
2.2 การพยาบาลผู้ป่วยวิกฤต	13
2.3 พยาบาลผู้ป่วยวิกฤตและบทบาทของพยาบาลผู้ป่วยวิกฤต	21
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัว	32
2.5 แนวคิดการคงอยู่ในงาน	44
2.6 แนวคิดปรากฏการณ์วิทยาแบบตีความ	49
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	57
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	61
3.1 พื้นที่ศึกษา	61
3.2 ผู้ให้ข้อมูล	62
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	63
3.4 การพิทักษ์สิทธิ์ผู้ให้ข้อมูล	65
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	65
3.6 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล	68

	หน้า
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	101
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	101
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	103
5.3 ข้อเสนอแนะและการนำผลการวิจัยไปใช้.....	116
รายการอ้างอิง.....	118
ภาคผนวก.....	127
ภาคผนวก ก ประมวลคำศัพท์ที่พบในการสัมภาษณ์.....	128
ภาคผนวก ข แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก.....	131
ภาคผนวก ค ตารางแสดงรายละเอียดของผู้ให้ข้อมูล.....	136
ภาคผนวก ง เอกสารจริยธรรม.....	138
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	140

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงรายละเอียดผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำงาน สถานภาพสมรส จำนวนบุตร ศาสนา ระดับการศึกษา จำนวนครั้งที่สัมภาษณ์ และเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์.....	137